

Τῆς ποιήσεως δ' ὅμως, ἰδίᾳ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἔχομεν ἀνάγκην καὶ δι' ἄλλο τι. Ἡ μεγάλη αὕτη χαρὰ τῆς ζωῆς μας δὲν πρέπει νὰ ἀποσκοπῇ εἰς τὴν Τέχνην καὶ μόνον καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῆς αἰσθητικὴν ἀντίληψιν — ἀπόλαυσιν, συγκίνησιν, καὶ ἄλλας ζωτικὰς ἐκδηλώσεις — ἢ εἰς ἐξύμνησιν μόνον τοῦ φυσικοῦ κάλλους, ἀλλὰ, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐτόνισαν καὶ εἰς βελτίωσιν, ἠθικοποίησιν καὶ ἐξευγένισιν τῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας οὐ μόνον τὰς ἀρετὰς πρέπει νὰ διερμηρεύη, ἀλλὰ καὶ τὰς κακίας νὰ ἐπιδεικνύη καὶ νὰ ἐπιτιμᾷ. Χωρὶα συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων προτρέπουσι πρὸς τοῦτο τοὺς «σεμνοτέρους» ποιητάς, ὡς ἀπεκάλουν τούτους διαστέλλοντες ἀπὸ ἄλλων δευτερευόντων ὑπὸ ταπεινοῦ μόνον πνεύματος διαπνεομένων, διασυχρόνων καὶ καταρριπιόντων τὴν Τέχνην. Ἀναμφιβόλως δ' ἡ ποίησις καὶ παρ' ἡμῖν ἄνω τρέπουσα τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ στερωῶς ἐχομένη τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν, διὰ τῆς αἰσθητικῆς τῆς ζωῆς πείρας, μεγαλοφυοῦς συλλήψεως καὶ ἄλλων εὐεργετικῶν ἐπιδράσεων αὐτῆς, πλεῖστα κέκληται νὰ ἀποδώσῃ εἰς ἀποκατάστασιν τῆς δεινῶς χειμαζομένης καὶ οὐκ ὀλίγον κλονισθείσης εἰς τὰ βάρθρα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς συγχρόνου κοινωνίας.

Κύριε Συνάδελφε,

Ἰδοὺ σήμερον ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων σας καὶ ἡ ἐπίστευσις τοῦ ἔργου σας.

Εἷς τι ποίημά σας λέγετε,

Μὰ τί νοιάζει! Θὰ ὑπάρχη τοῦ Ἀπόλλωνα

πάντα κάποιος ναὸς στὸ νησί σου.

Σύρε ἐκέτης του, ἂν νοιώθῃς πὼς δύνασαι

μ' ἀξιοπρέπεια νὰ κρούσῃς τὴ λύρα.

Ἰδοὺ! Σᾶς ἠγοίχθη ὁ ναὸς ἐν ᾧ κηρύσσεται τὸ ἀληθές καὶ μυσταγωγεῖται τὸ ὠραῖον καὶ τοῦ ὁποίου τὰ προπύλαια κοσμεῖ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀπόλλων. Ὡς εὖ παρέστητε! Εἰσέλθετε ὅχι ὡς ἐκέτης, ἀλλ' ὡς ἱερουργὸς νὰ βαδίσωμεν, διακεντώμενοι ἀπὸ τὴν παλαιὰν εὐκλειαν, πρὸς τὰ ἔμπροσ πάντοτε, πιστοὶ εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηναίων, καὶ ὡς σεῖς κάπου τονίζετε:

Γιὰ χρόνια ἀφάνταστα νὰ λέμε

λόγια σοφά, λόγια τρανά.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Δημ. Σ. Μπαλᾶνος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Σκίπη καὶ ἀναλύει αὐτὸ λέγων τὰ κάτωθι:

Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου λαμβάνω τὸν λόγον διὰ νὰ ἐκθέσω τὰ κατὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ νεοεκλεγέντος ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας κ. Σωτηρίου Σκίπη, τὸν ὁποῖον σήμερον αὕτη δεξιούται ἐπισήμως. Ἐν πλή-

ρει συνειδήσει τῆς δυσχερείας τῆς ἀνατεθείσης μοι ἐντολῆς, προκειμένον εἰς μικρὸν χρόνον διάστημα νὰ ἀναλυθῇ ἡ πολυμερῆς λογοτεχνικὴ παραγωγὴ ἐκλεκτοῦ λογίου, καὶ δὴ παρ' ἐμοῦ μὴ εἰδικοῦ λογοτέχρον, θὰ προσπαθῆσω νὰ παράσχω ἀντικειμενικὴν εἰκόνα περὶ τοῦ ἔργου τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ.

Ὁ Σωτήριος Σκίπης γεννηθεὶς τὸ 1882 ἐν Ἀθήναις, ἔλαβε τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐν Λαρίσση καὶ Ἀθήναις, βραδύτερον δὲ ἠκροάσθη μαθημάτων εἰς τὴν Σορβόννην καὶ ἄλλας ἀνωτέρας σχολὰς τῶν Παρισίων. Ἐπανελθὼν τὸ 1913 εἰς Γαλλίαν, ἔδωκε διαφόρους διαλέξεις εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς πόλεως Αἰξ τῆς Προβηγγίας καὶ ἄλλας ἀνωτέρας σχολὰς· ἐκεῖθεν μεταβὰς εἰς Λονδῖνον ἔδωκε διαλέξεις εἰς τὴν αὐτόθι βασιλικὴν σχολὴν, καὶ βραδύτερον τὸ 1928 μεταβὰς εἰς Ἀμερικὴν ὠμίλησεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον *Columbia* τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ εἰς διαφόρους συλλόγους.

Ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἡ ποίησις ἦτο διὰ τὸν Σκίπην, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ ἐκφρασίῳ του, «φλόγα καὶ δροσιὰ τῆς ψυχῆς του», καὶ ἤδη εἰς ἡλικίαν 16 ἐτῶν, τὸ 1898, ἐδημοσίευσεν τοὺς πρώτους τοῦ στίχους, καὶ μετὰ δύο ἔτη τὴν πρώτην ποιητικὴν του συλλογὴν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τραγούδια τῆς ὀρφανῆς». Τὴν πρώτην ταύτην συλλογὴν ἐπηκολούθησε σειρὰ ἄλλων, ἄνω τῶν εἴκοσι, ποιητικῶν συλλογῶν, εἰς τὰς τελευταίας τῶν ὁποίων, ὑπὸ τοὺς τίτλους «Ἀνθολογία» (1922) καὶ «Διμάνια καὶ Σταθμοί» (1936), περιέλαβε καὶ ἱκανὰ τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιημάτων τῶν προηγουμένων — ἐξαντληθεισῶν ἄλλως — συλλογῶν του.

Ἡ ποιητικὴ παραγωγὴ τοῦ Σωτηρίου Σκίπη εἶναι τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ποσοῦ ὅσον καὶ ποιοῦ ἀξιολογωτάτη. Τὰ θέματα τῶν ποιημάτων του ἀντλεῖ εἴτε ἀπὸ τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν, ὡς καὶ τὴν ἀρχαίαν καὶ σύγχρονον ἑλληνικὴν ἱστορίαν, εἴτε καὶ γενικώτερον ἀπὸ τὸν συναισθηματικὸν βίον καὶ τὴν σύγχρονον ζωὴν καὶ πραγματικότητα, ὡς καὶ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν καὶ ζωὴν καθόλου.

Ἀρμονικῶς συνδυάζων τὸν θαυμασμόν του πρὸς τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα μὲ τὴν δέουσαν ἐκτίμησιν πρὸς τὴν σύγχρονον σκέψιν καὶ ἀντίληψιν τῆς ζωῆς, στιχοθερεῖ μὲ φυσικότητα καὶ ἀπλότητα, ἡ ὁποία θέλγει, χωρὶς ἐξεζητημένην ἐπίδειξιν φιλοσοφικῶν καὶ μεταφυσικῶν τάσεων καὶ σχολαστικῆς πολυμαθείας, ἡ ὁποία ἀναντιρρήτως μειώνει τὴν δροσερότητα τῆς ποιήσεως. Μὲ θαυμασμόν πρὸς τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς κλασσικοὺς, ἐκ τῶν νεωτέρων ἰδιαζόντως τιμᾷ τὸν «καστάλιον κύκνον» Ἀνδρέαν Κάλβον, τὸν «ἀρχαιόπρεπο ψάλτη» Μωρεάς, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συνδεθῆ διὰ στενῆς φιλίας κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις διατριβὴν του, τὸν «μεγάλον ραψωδόν» μας Κωστῆν Παλαμᾶν, καὶ ἐκ τῶν ξένων κατ' ἐξοχὴν τὸν «δοξασμένο ποιητὴ τῆς Μιρέγιας» Φρειδερίκον Μιστράλ, ὡς καὶ τὸν Ἄγγλον Τζῶν Κίτς.

Μὴ ἀνήκων εἰς ὄρισμένην σχολὴν ἀλλ' ἐκλεκτικός, δὲν ὑφίσταται ὄρισμένας

επιδράσεις, ἀλλ' ἔστω καὶ ἀσυναισθήτως, ὅπως κάθε πνευματικὸς ἐργάτης, ὑφίσταται ἐπίδρασιν τινα ἐκ τῶν προσφιλῶν του καὶ τοῦ περιβάλλοντος. Ἰκανὰ δὲ τραγουδία του εἶναι ποτισμένα μὲ τὸ ἄρωμα τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ θρούλων. Μὲ ὑγιὲς ὄμμα ἀποβλέπων πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀπευθύνεται μὲ τὴν καρδίαν του πρὸς τὰς καρδίας τῶν συνανθρώπων του καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ ποιήσις του εὐρίσκει ἀπήχησιν εἰς κάθε ἄνθρωπον μὲ συναίσθημα καὶ ὑγιᾶ ἀντίληψιν τῆς ζωῆς.

Τὰ ποιήματα τοῦ Σωτηρίου Σκίπη ἀναφέρονται εἰς τὰς διαφοροὺς φάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ψάλλουν τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην, τὴν εὐτυχίαν καὶ τὸν πόνον, τὴν φύσιν καὶ τὴν τέχνην, τὴν ζωὴν τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐξοχῆς, «τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ὁμορφιά, πὺ πάντα σὰν ἄστρο παρήγορο σιτῆς ψυχῆς θὰ φέγγει τὰ σκοτῆ», τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν πατρίδα, καὶ ὅλα τὰ μεγάλα καὶ εὐγενικὰ ἰδανικὰ τῆς ἀνθρωπότητος.

Μὲ παραστατικότητα καὶ φυσικότητα ἐξυμνεῖ τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος τὰ κλέη, τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος τὰ ἥρωϊκὰ κατορθώματα, καὶ συγχρόνων χωρῶν καὶ πόλεων τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ κάλλη. Τοιοῦτοτρόπως ἀνυμνεῖ «τὴν γλυκιὰ Ἀθήνα», τὴν «τρισεύγενη Γαλλίαν, τοῦ ὠραίου πηγῆ καὶ τῆς σκέψης», τῆς ὁποίας ἔμεινε πάντοτε «πιστὸς φίλος καὶ θαυμαστής»: «τοῦ κόσμου τὴν πρωτεύουσα, τοῦ φρωτὸς τὴν πολιτεία, τὴν νέα Ἀθήνα», τοὺς Παρισίους, «τῆς ψυχῆς τῆς ἀρχαίας καταφύγιο»: τοῦ Μιστραῶ τὴν πατρίδα, μὲ τοὺς «δροσοσίκιωτους λόφους τῆς ὁμορφῆς καὶ ἡλιόλουστῆς Προβηγγίας».

Ψάλλει τὸν «ἐρωτόκαλο» Ἀπρίλη, «τὴν θαμπὴ τοῦ Σεπτέμβρη ἡμέρα», τοῦ χειμῶνα τὲς ξωτικὲς ὁμορφίεες, τὴν ἄνοιξη τὴν γαλανή, τὴν γαλάζια κι' ἀπέραντη θάλασσα, τὰ βουνά, τῶν αἰτῶν τῶν ἀγέρωχων τ' ἀτελειωτα λίκνα».

Καὶ ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ζωὴν εἶναι ἐμπνευσμένα πολλὰ ποιήματα καὶ δίδει χαρακτηριστικὰ στιχουργικὰ πορτραῖτα λαϊκῶν τύπων, ὅπως τοῦ κοντσαβάκη, τῆς Σμυρνιάς, τῆς Κατερίνας, τοῦ γέρο -παληταζῆ, τῆς κόρης μὲ τὰ ὠραῖα μαλλιά κλπ. Εὐγενῆ ἀνθρώπινα συναισθήματα ἀποδίδονται λίαν ἐπιτυχῶς εἰς πολλὰ ποιήματά του, ὅπως τὸ παλιὸ σπιτάκι, ἡ νοσταλγία, ὁ χωρισμός, τὸ παράπονο τῆς ἄρρωστης καὶ τόσα ἄλλα. Καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε δεῦγμα τῶν τοιοῦτου εἶδους ποιημάτων του, πὺ ἐγράφησαν χωρὶς ἀπαιτήσεις, μὲ θέλγους ἀπλότητα, γὰ σᾶς διαβάσω ἐν ἐξ αὐτῶν, ἀναφερόμενον εἰς τὴν μητρικὴν ἀγάπην, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Negatio et in somnio*» (εἰς τὴν συλλογὴν *Silentii dissolutio* σελ. 22).

Ἦρθες ἐπὲς τὸν ὕπνο μου
καὶ μοῦ ψιθύρισες,
πὺς ἀπ' τὰ ξένα, Μάνα μου,
ἐξαναγύρισες.

Τρέχω καλῶς νὰ σὲ δεχτῶ
 πρὸς τὸ ἀκρογιάλι σου,
 νὰ γύρω ὅπως κι' ἔναν καιρὸ
 μὲς στὴν ἀγκάλη σου.

Μὰ βρίσκω ὀλέθρο τὸ γιαιλό,
 ἔρμα τὰ κύματα
 καὶ παίρνω τὸ δρομὶ καὶ πάω
 ὄξω στὰ μνήματα.

Ἦρθες ἐφῆς στὸν ὕπνο μου
 καὶ μοῦ ψιθύρισες,
 πὼς ἀπ' τὰ ξένα, Μάνα μου,
 δὲν ξαναγύρισες.

Ὁ θρησκευτικὸς μυστικισμὸς τοῦ Σκίπη ἐκφαίνεται εἰς διάφορα ποιήματά του. Τοιοῦτοτρόπως νοσταλγεῖ ἓνα ἐξωκκλήσι χαμένο μέσ' στὰ πεῦκα τῶν λόφων τῶν Ἀθηνῶν, «τὴν ὥρα τὴν γλυκιὰ τοῦ σπερνοῦ», ὅπου νὰ μὴν ἔχη συλλειτουργοὺς παρὰ κάποια γερόντισσα καὶ ἓνα τσοπάνο καὶ γεμᾶτος κατάνυξι νὰ θαρρῇ πὼς φέλνει τὸ ἀγαπημένο του τροπάρι ὃ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Καὶ εἰς τὸ ποίημά του «Προσευχή», πὸν ἔγραφε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς κατοχῆς, μὲ κατάνυξιν εὐχεται πρὸς τὸν Θεόν:

«Ἐλέησέ μας Ὑψιστε, Κύριε, ἐλέησέ μας!
 Τῶν θυσιῶν τὰ κύματα σταμάτησέ τα πιά!
 Τὸ θαῦμα σου ἄλλη μιὰ φορὰ, Θεέ, φανέρωσέ μας
 καὶ στοὺς λαοὺς σου σκόρπισε τὴν πρώτη τους χαρὰ».

Καὶ ἡ «Προσευχὴ τῆς Ἑλληνίδας μητέρας» (Παιῖνες σελ. 55) δείχνει τὴν εὐλάβειαν τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὴν λαϊκὴν πίστιν. Εἰς τινὰ ποιήματά του διαφαίνεται πανθεϊζουσα καὶ ὀρθολογιστικὴ τις τάσις.

Ἡ μεγάλη ὁμως ἀγάπη τοῦ νέου συναδέλφου εἶναι διὰ τὴν αἰώνιαν Ἑλλάδα, διὰ τὴν Ἑλλάδα «ποὺ ζεῖ καὶ θὰ ζῆ καὶ βασιλεύει». Τὴν ἀγάπην του αὐτὴν διὰ τὴν πατρίδα τὴν ἐκδηλώνει εἰς πολλὰ του ποιήματα καὶ ἰδίως εἰς τὴν συλλογὴν του «Παιῖνες» (1941), ὅπου ἐξυμνεῖται ἡ ἀλβανικὴ ἐποποιΐα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν τελευταίαν του συλλογὴν «Μέσ' ἀπὸ τὰ τείχη», ὅπου διατρανοῖ τὸν βαθύν του πόνον διὰ τὰ δεινοπαθήματα τοῦ ἔθνους ὑπὸ τὴν βαρβαρικὴν κατοχὴν καὶ τὴν ἀδιάσειστον πεποίθησιν διὰ τὴν παλιγγενεσίαν. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἐκυκλοφόρησε τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943 εἰς χειρόγραφον μὲ 16 ξυλογραφίας τοῦ κ. Σπύρου Βασιλείου εἰς 105 ἠριθμημένα ἀντίτυπα, μὲ προφανῆ, κίνδυνον τῆς ζωῆς τοῦ ποιητοῦ. Ἐντυπὸς ἔκδοσις ἐξεδόθη τὸ πρῶτον μόλις πρὸ ὀλίγου, τὸ 1945. Εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην περιέχεται καὶ τὸ συμβολικὸν ποίημα «Σὰν παραμῦθι», τὸ ὅποιον πρωτοδημοσιεύθην εἰς

τὴν «Νέαν Ἑστίαν», τὴν 15^{ην} Αὐγούστου 1943, προεκάλεσε τὴν ἔφ' ἱκανὸν χρόνον διακοπὴν τοῦ περιοδικοῦ· ὁ ποιητὴς μόλις ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς, ἀλλὰ δὲν διέφυγε μέχρι τέλους τὴν σύλληψιν ὑπὸ τῶν γερμανικῶν SS, ὑφ' ὧν ἐνεκλείσθη, ἀσθενῆς μὲ πλευρίτιδα, εἰς τὰ ὑπόγεια τῆ ὁδοῦ Μέρλιν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε τὴν ἀνάγνωσιν δύο χαρακτηριστικῶν ποιημάτων ἐκ τῆς συλλογῆς αὐτῆς :

ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΤΟΥ 1942

Ἐξω βουτίζει ὁ μαῦρος πόλεμος
μὲ τὸ κανόνι, τὴν σειρήνα!
Τρίζουν τὰ σπίτια ἀπ' τὰ θεμέλια τους
ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη σιεῖται ἡ Ἀθήνα.

Μὲς σὸ σκοτάδι τὸ ἀνεμόδαρτο
παντρεύεται τὴν πείνα ὁ Χάρος.

Ποῖός ἀπ' τοὺς ξένους μας τοὺς δυο
θὲ νά τους παρασιεῖ κουμπάρος;

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ 1942

Φέτος σιῆ θέση τοῦ Χριστοῦ
σὸ Γολγοθᾶ οἱ ἐχθροὶ μας
καρφώνουνε τὴ Δευτεριά
καὶ κλαίει, πονεῖ ἡ ψυχὴ μας.

Μ' ἀπὸ τὸν τάφο της θὰ βγεῖ
καὶ πάλι ἀναστημένη!

Τὴν περιμένουμε ἄγρυπνοι,
σκυφτοί, γονατισμένοι.

Τὸ ποίημά του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπίγραμμα», περιέχει, ὅπως τὸ ἀνάλογον ποίημα τοῦ Δροσίνη «Γερμανία», προφητικὸν ὑπαινιγμὸν διὰ τὴν Γερμανίαν, «μὴ τὸ ὀρμητικὸν σφυρί της πέση μιὰ μέρα εἰς τὴν κεφαλὴν της», ὅπως καὶ ἔπescen.

Εἰς τὴν αὐτὴν συλλογὴν περιέχεται καὶ τὸ πολύκροτον ποίημα ποὺ ἀπήγγειλεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ νεκροταφείου ὁ ποιητὴς εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, «μέσ' ἀπὸ τὰ κάγκελα τ' ἀόρατα τῆς ἀπέραντῆς μας φυλακῆς». Τὸ ποίημα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε τότε εἰς πλεῖστα ἀντίγραφα, ἀπηγγέλθη ἀκριβῶς πρὸ τριῶν ἐτῶν, τὴν 27^{ην} Φεβρουαρίου 1943. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν θλιβερὰν διὰ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐπέτειον εὐλαβικὸς ὁ διάδοχός του θὰ ἀφιερῶσιν τὸν εἰσιτήριον λόγον εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου προκατόχου του.

Εἰς τὰ ποιητικὰ ἔργα τοῦ Σκίπη καταλέγονται καὶ τρία θεατρικὰ του ἔργα, «Πέρσαι τῆς Δύσεως», «Κυρὰ Φροσύνη», «Χριστὸς ἀνέστη», εὐμενῶς κριθέντα

ὑπὸ τῆς συγχρόνου κριτικῆς, ὡς καὶ ἔμμετρος μετάφρασις τῶν ἔργων καὶ ἡμερῶν τοῦ Ἑσιόδου.

Συνήθη μέτρα μεταχειρίζεται ὁ Σκίπης τὸ ἀναπαισικόν, τὸ κάλβειον, τὸ πολιτικὸν τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἄλλα.

Πάντως ἡ ποιητικὴ παραγωγή τοῦ Σωτηρίου Σκίπη διακρίνεται διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ συναισθήματος, τὴν ζωηρὰν φαντασίαν, τὴν ἀπλότητα καὶ τρυφερότητα, τὸν ἐπιτυχῆ συνδυασμὸν τῆς λατρείας πρὸς τὴν ἀρχαιότητα μὲ τὴν νεωτεριστικὴν ἀντίληψιν τῆς ζωῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν μορφὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐνδύει τὸ συναίσθημα καὶ τὴν σκέψιν του ὡς καὶ τοὺς ἀπλοῦς καὶ κομποῦς ρυθμοὺς τῆς ποιήσεώς του. Βεβαίως εἰς τὴν τόσον πλουσίαν παραγωγήν τοῦ ποιητοῦ θὰ εὑρεθοῦν καὶ ποιήματα ἥττονος ἀξίας καὶ σίχοι μὴ ἄρτιοι ἀλλ' εἰς τίνος ποιητοῦ καὶ τοῦ μεγαλύτερου, δὲν θὰ εὑρεθοῦν τοιαῦτα; Καὶ μόνον κακόβουλος κριτικὸς θὰ θελήσῃ νὰ κρίνῃ τὸ ἔργον ἑνὸς συγγραφέως ἀπὸ τὰ δευτερεύοντα προϊόντα τῆς γραφίδος του, ὅταν μάλιστα πρόκηται περὶ τόσον μεγάλης παραγωγῆς, ὡς ἐν προκειμένῳ.

Ἐὸ Σωτήριος Σκίπης εἶναι συγγραφεὺς καὶ ἀξιολόγων εἰς πεζὸν πραγματευτῶν. Τὰς εἰς πεζὸν κυριωτέρας μελέτας του συμπεριέλαβεν εἰς δύο κυρίως συλλογὰς, ὑπὸ τίτλους «Κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς ζωῆς» (1938) καὶ «Ποιητικὰ θέματα» (1940). Εἰς αὐτὰς περιέχονται κριτικαὶ καὶ μελέται περὶ ποιήσεως καὶ ποιητῶν, καὶ δὴ περὶ δημοτικῆς ποιήσεως, Ἑπτανησιῶν καὶ Ἀθηναίων ποιητῶν, τῶν σατυρικῶν ποιητῶν, τοῦ Φωσκόλου, Μαρκοῦ, Σολωμοῦ, Μωρεάς, Παλαμᾶ, Μαβίλη, Πορφύρα, Κρυστάλλη, Πασαγιάννη, περὶ ἰαπωνικῆς ποιήσεως, μέτρων ποιήσεως κλπ. Εἰς τὴν μελέτην του «Ποίηση καὶ μεταφυσικὴ» μὲ ζωηρότητα ἀντικρούει τὴν μονόπλευρον κριτικὴν τοῦ καθηγητοῦ Γ. Ἀποστολάκη, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀποκλειστικὴν πρὸς τὸν Σολωμὸν ἐκτίμησίν του, παραγνωρίζει τὴν ἀξίαν παντὸς ἄλλου ποιητοῦ. Ὁρθότατα ὁ Σκίπης λέγει: «Κάθε ποιητὴ τὸν χαίρομαι σὴν ἐκδήλωσίν του τὴν προσωπικὴν» ὅπως λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «διαίρεσις χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα». Ἀλλ' ὅπως συμβαίνει συνήθως εἰς τὴν δξύτητα τῆς συζητήσεως, ὁ μονομερῆς τοῦ Ἀποστολάκη θανμασμὸς πρὸς τὸν Σολωμὸν προεκάλεσε μειωτικὴν τὴν κρίσιν τοῦ Σκίπη περὶ Σολωμοῦ, τὴν ὁποίαν οὔτος ἐπανορθοῖ εἰς τὴν ὥραίαν του διάλεξιν περὶ Σολωμοῦ τὸ 1943, ὡς καὶ εἰς προγενέστερον ποίημά του δι' αὐτόν, ὅπου τὸν ἀποκαλεῖ «ἱερὸν προφήτην, τῆς Ρωμοσύνης Ὁμηρον». Ἀξιόλογον εἶναι καὶ τὸ ἐξ 180 σελίδων ἔργον τοῦ Σκίπη, ὑπὸ τὸν τίτλον «Προβηγγία» (1940), ὅπου παρέχει μίαν ἐξαιρετικὴν περιγραφὴν τῆς χώρας καὶ ἐξυμνεῖ τὰ ἐνδοξα τέκνα της, καὶ μάλιστα τὸν Φρειδερεϊκὸν Mistral καὶ τὸν «ραφιρδὸν τῶν ἐντόμων» Henri Fabre. Ἐὸ Σκίπης ἤδη τὸ 1904 ἴδρυσεν τὸ περιοδικὸν «Ἀκρίτας», μὲ συνεργασίαν διακεκριμένων λογίων καὶ εἰς διαφόρους ἑφημερίδας καὶ περιοδικὰ ἔγραφε χρονο-

γραφήματα. Ἡ γλῶσσα τοῦ Σκίπη τόσο εἰς τὰ ἔμμετρα ὅσον καὶ εἰς τὰ πεζογραφήματά του εἶναι ὁμαλὴ δημοτικὴ χωρὶς ἐξεζητημένας ὑπερβολάς.

Ἡ ποιητικὴ καὶ λογοτεχνικὴ καθόλου δρᾶσις τοῦ Σωτηρίου Σκίπη δεόντως ἐξετιμῆθη οὐ μόνον παρ' ἡμῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν τὸ 1923 τὸ ἐθνικὸν ἀριστεῖον γραμμάτων, καὶ τὸ 1930 ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσε ποιητικὴν του συλλογὴν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κολχίδες». Ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις ἀπένευμε εἰς αὐτὸν τὸ παράσημον τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Τὸ 1919 μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τῶν *Philéas Lebesgue* καὶ *André Castanou* ἐκλεκτά του ποιήματα εἰς τόμον, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Anthologie*», ἣτις καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ εὐμενέστατα ἐκρίθη ὑπὸ τῶν *Anatole France*, *Paul Valéry*, *Alfred Croiset* καὶ ἄλλων. Ἐπίσης ἐξεδόθη συλλογὴ ποιημάτων του μεταφρασθέντων εἰς τὴν ἀγγλικὴν (1928), μὲ πρόλογον τοῦ *Edmond Gosse* (Ἐδμονδ Γκόζ), ὁ ὁποῖος ἐδημοσίευσε καὶ εὐμενέστατον ἄρθρον εἰς τοὺς *Τάϊμς* διὰ τὸν ποιητὴν καὶ τὸ ἔργον του. Καὶ ὁ ἀείμνηστος Κωστῆς Παλαμᾶς ἤδη τὸ 1909 γράφων πρὸς τὸν Σκίπην, λέγει μ.ἄ. «Ποταμὸς εἶσαι ἀπὸ ρυθμῶν καὶ ἀπὸ ποίηση. Ἡ μεγάλη αὔρα, τὰ Κάλβεια μέτρα, τὰ λυρικά σου, τὰ δράματά σου, τώρα τελευταῖα ὁ Ἀπέθαντος μᾶς κλονίζει καὶ μᾶς ξαφνίζει τὸ ἕνα ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲ τὴν πλατιὰ ροή τους καὶ μὲ τὴ βοή τους τὴ βαθεῖά», καὶ τοῦ ἐκφράζει «τὸν ἀπερίφραστο θανμασμό» του.

Αὐτὴ ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ εἶναι ἡ ἀξιολογώτατη ἀπὸ ἀπόψεως ποιοῦ καὶ ποσοῦ λογοτεχνικὴ δρᾶσις τοῦ κ. Σωτηρίου Σκίπη, τὴν ὁποίαν λαβοῦσα ὑπ' ὄφιν ἡ Ἀκαδημία κατέλεξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν τακτικῶν μελῶν της,

Φίλε Κύριε Συνάδελφε,

Σᾶς συγχαίρω ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὸ ἔργον σας, καὶ σᾶς εὐχομαι ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ συνεχίσετε τὴν ὥραίαν σας δρᾶσιν, βέβαιος ὢν ὅτι ὅλα τὰ προϊόντα τοῦ καλάμου σας, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ ἰδικίας σας λέξεις, «θλιμμένα ἢ χαρούμενα, γὰ μᾶς ὅλα καλόδεχτα θᾶνε».

Μετὰ τὸν κ. Δ. Μπαλᾶνον ὁ κ. Σ. Σκίπης ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἀειμνήστου Κωστῆ Παλαμᾶ λέγων:

Σᾶς εὐχαριστῶ, Κύριε Πρόεδρε, γὰ τὰ τόσο ἐγκάρδια λόγια πὸν βρήκατε γὰ νὰ μὲ ὑποδεχθῆτε, καθὼς καὶ σᾶς, Κύριε Μπαλάνε, πὸν μὲ τόση προσοχῇ, ἐσκύψατε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἔργο μου καί, ἐξετάζοντάς το ἀπὸ τὴ δική σας σκοπιὰ, τὸ ἐκρίνατε μὲ τὴν καλωσύνη καὶ τὴν εὐγένεια πὸν χαρακτηρίζουν ὅλες τὶς πράξεις σας.